

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 295/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť K. M., H., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 42/2007 a jeho rozsudkom zo 4. apríla 2008 a postupom Okresného súdu Komárno v súvislosti s nedoručením odvolania proti rozsudku vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 155/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. M. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2008 doručená sťažnosť K. M., H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorú doplnil na výzvu ústavného súdu podaním doručeným 8. septembra 2008. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 42/2007 a jeho rozsudkom zo 4. apríla 2008 a postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v súvislosti s nedoručením odvolania proti rozsudku vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 155/05.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 42/2007 krajský súd uskutočnil 4. apríla 2008 verejné zasadnutie o odvolaní okresnej prokurátorky v Komárne (ďalej len „okresná prokurátorka“) proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 155/2005 z 23. októbra 2007, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania trestných činov kupliarstva podľa § 204 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005 a bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov. Porušenie svojich práv vidí sťažovateľ v tom, že do termínu verejného zasadnutia krajského súdu mu nebolo doručené odvolanie okresnej prokurátorky, čím *„bol porušený § 314 Tres. por. a z dôvodu, že som nevedel voči čomu smeruje odvolanie OP v KN nemal som možnosť sa dostatočne brániť voči odvolaniu OP v KN a tým mi bolo zabránené brániť sa voči odvolaniu a pripraviť svoju obhajobu voči odvolaniu OP v KN a nebol ani umožnený primeraný čas na prípravu obhajoby“*.

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd *„vyslovil porušenie zákona a to trestného poriadku § 314; čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a dal zrušiť rozsudok zo 4. 4. 2008 nakoľko tento rozsudok bol urobený na nezákonnom postupe a na nezákonnosti sa nemôže zakladať zákonnosť“*. V nadväznosti na tento výrok sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu zo 4. apríla 2008, nariadil jeho prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 500 Sk za každý deň vo výkone trestu odňatia slobody. Sťažovateľ tiež požiadal, aby mu bol ustanovený právny zástupca v konaní pred ústavným súdom.

Sťažovateľ podaním zo 4. septembra 2008 doplnil návrh tak, že namieta porušenie svojho práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom

okresného súdu, ktorý mu nedoručil odvolanie okresnej prokurátorky, a postupom krajského súdu, ktorý napriek tomu uskutočnil verejné zasadnutie, na ktorom o odvolaní rozhodol.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu, ako aj ich rozhodnutiami, a to v súvislosti s nedoručením odvolania okresnej prokurátorky proti rozsudku okresného súdu z 23. októbra 2007 pred uskutočnením verejného zasadnutia o odvolaní. Sťažovateľ poukazuje na porušenie § 314 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný

poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), ktorý je účinný od 1. januára 2006.

Podľa § 314 Trestného poriadku predseda senátu doručí rovnopis odvolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o odvolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu k odvolaniu vyjadriť; len čo lehota na podanie odvolania všetkým oprávneným osobám uplynula, predloží spisy odvolaciemu súdu.

Konanie vo veci sťažovateľa však vykonávali všeobecné sudy podľa zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 141/1961 Zb.“), ktorý upravoval postup súdu prvého stupňa po podaní odvolania v ustanovení § 251, podľa ktorého predseda senátu doručí odpis odvolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o odvolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu k odvolaniu vyjadriť; len čo lehota na podanie odvolania všetkým oprávneným osobám uplynula, predloží spisy odvolaciemu súdu.

Zo znenia uvedeného ustanovenia zákona č. 141/1961 Zb. vyplýva, že bolo povinnosťou predsedu senátu súdu prvého stupňa doručiť odvolanie ostatným stranám. Ak sťažovateľ namieta, že predseda senátu okresného súdu tak neurobil, mal možnosť namietať toto pochybenie v konaní pred krajským súdom, ktorý na prerokovanie odvolania nariadil verejné zasadnutie. Bolo teda v právomoci krajského súdu, aby poskytol ochranu základným právam sťažovateľa.

Z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov. Preto je v danom prípade vylúčené, aby sa ústavný súd zaoberal sťažnosťou v tej časti, ktorá smeruje proti postupu okresného súdu.

Sťažovateľ namieta v tejto súvislosti porušenie svojich základných práv aj postupom krajského súdu. Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 2 To 42/2007 zo 4. apríla 2008 vyplýva,

že sťažovateľ sa k obsahu odvolania okresnej prokurátorky vyjadril, keď uviedol, že s ním nesúhlasí a navrhol ho zamietnuť ako nedôvodné. Sťažovateľ je však tohto názoru, že nemal dostatok času na oboznámenie sa s obsahom odvolania a na prípravu svojej obhajoby.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ stále má k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorý mu zákon účinne poskytuje na ochranu jeho základných práv v systéme všeobecného súdnictva. Takým opravným prostriedkom je dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 368 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku.

Podľa ustanovenia § 566 ods. 3 Trestného poriadku dovolanie podľa tohto zákona možno podať len proti rozhodnutiam, ktoré nadobudli právoplatnosť po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

Podľa ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Podľa ustanovenia § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa ustanovenia § 370 ods. 2 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, dovolanie sa podáva najneskôr do troch rokov od doručenia rozhodnutia súdu.

Podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Ústavný súd na základe uvedeného uzavrel, že podľa platnej právnej úpravy trestného procesu pred všeobecnými súdmi, postupov a judikatúry všeobecného súdnictva sú ich závažné procesné pochybenia dôvodom na podanie dovolania podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku. Za predpokladu potvrdenia sťažovateľom namietaného postupu krajského súdu (že mu nebolo doručené odvolanie okresnej prokurátorky pred termínom

verejného zasadnutia tak, aby mal dostatok času na prípravu) a za súčasného splnenia zákonných podmienok dovolania, možno dovolanie považovať za účinný opravný prostriedok, ktorý by mal využiť na ochranu svojich základných práv pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa je oprávnený preskúmať najvyšší súd v konaní o dovolaní. Tým je zároveň vylúčené, aby o namietanom porušení základného práva, ktoré je založené na rovnakých dôvodoch, rozhodoval ústavný súd.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 269/07, IV. ÚS 134/07). Vzhľadom na uvedený dôvod odmietnutia sťažnosti bolo bez právneho významu zaoberať sa žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu a odstraňovaním nedostatkov sťažnosti, pretože v predloženom znení nespĺňa zákonom predpísané náležitosti (§ 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2008